

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHelsea 3-3878

NO. 64. — STEV. 64.

NEW YORK, SATURDAY, MARCH 18, 1933. — SOBOTA, 18. MARCA 1933

VOLUME XII. — LETNIK XVI

SEDAJ SO NA VRSTI ZELEZNICE IN NEZAPOSLENOST

GLEDE PIVA ŠE VEDNO NISO NA JASNEM; PAR STOTINK ODSTOTKA DELA NESOGLASJE

Posebno zasedanje kongresa ne bo prekinjeno. — Predsednik se je sporazumel s parlamentarnimi voditelji glede takojšnje izvedbe reorganizacijskega programa. — Predloga glede dobrega piva bo najbrž v ponedeljek končno sprejeta. — Roosevelt jo bo takoj podpisal.

WASHINGTON, D. C., 17. marca. — Predsednik Roosevelt se je danes sporazumel s parlamentarnimi voditelji glede zakonodajnega programa, ki ga je obrazložil v teku svoje volilne kampanje. Ta program je sklenil čimprej izvesti.

Sprva je bilo rečeno, da bo kongres odgojen, kakor hitro bodo uveljavljene odredbe za odpravo bančne krize, sedaj se je pa izvedelo, da bo kongres zboroval prav do 1. maja.

Najprej se bo lotil predsednik težavnega problema nezaposlenosti ter preureditve železniškega sistema.

V kratkem se bo začelo z velikimi javnimi gradnjami, pri katerih bo dobilo delo na tisoče in na tisoče nezaposlenih. Posebna skrb po posvečena pogozdovanju ter gradnji vodnih poti in nasipov.

Predlogo glede reorganizacije železnic je vložil danes poslanec Rayburn ter v vseh ozirih soglašal z nazorji predsednika Roosevelta.

WASHINGTON, D. C., 17. marca. — Ker poslanska zbornica vztraja na stališču, da mora imeti dobro pivo tri in malo manj kot četrt odstotka alkohola, bo zvezni senat, ki danes ni zboroval, imenoval v ponedeljek člane konferenčnega odseka. Odsek bo predlagal kompromis, ki ga bosta obe zbornici nemudoma sprejeli.

Poslanska zbornica je že imenovala svoje posebne zastopnike, ki bodo v ponedeljek konferirali z zastopniki senata.

Takoj nato bo predsednik predlogo podpisal, nakar bo po petnajstih dneh postala zakon. Dežela bo torej dobila dobro pivo dne 4. aprila.

Predsednik želi, da bi bila postava glede piva čimprej mogoče uveljavljena, da bo mogoče naložiti davek na pivo, ki bo znašal pet dolarjev za sodček 31 galon. Zvezna zakladnica bo imela od tega davka vsako leto od 125 do 150 milijonov dolarjev dohodkov.

Konferenca med zastopniki obeh zbornic je potrebna, kar je senat sprejel tri določbe, ki se razlikujejo od zbornične predloge.

Zbornica je za pivo, ki ima dva in malo manj kot četrt odstotka alkohola, senat pa za pivo, ki vsebuje le tri in pet stotink odstotka alkohola.

Senat hoče legalizirati vino z isto vsebino. Nadalje naj bi bila prodaja takih pijač prepovedana vsem osebam, ki še niso dopolnile šestnajstega leta.

Sprva je bilo v poslanski zbornici precej razpoloženja za sprejem senatne predloge. Rečeno je bilo, da je razlika v alkoholni vsebini nebitvena. — Ako je pivo z 3.2 odstotka alkohola opojno in vsled tega protiustavno, bi bilo tudi pivo, ki ga priporoča senat, protiustavno.

Senator Tydings iz Md., je rekel: — Na 666 kapljic piva, ki ga predlaga zbornica pride le ena kapljica več alkohola kot pa pri pivu, ki ga predlaga senat.

BOSTON, Mass., 17. marca. — Governor Ely je poslal danes državni zakonodaji predlogo, katero je sestavila njegova posebna komisija. Predloga določa, da mora vsak, ki hoče dobiti opojno pijačo,

Anglija se baje odvraca od Francije

POSŁANIKI SE POSVETUJEJO Z ROOSEVELTOM

Evropski diplomati se boje vojne. — Posvetujejo se s predsednikom Rooseveltom zaradi razorožitvene konference.

Washington, D. C., 17. marca. Vsled vojne nevarnosti v Evropi se je predsednik Roosevelt posvetoval z nemškimi in francoskimi poslaniki zaradi razorožitvene konference v Ženevi Roosevelt bo najbrže poslal v Evropo svojega osebnega odposlanca.

Predsednik in državni tajnik sta posebej razpravljala angleški razorožitveni načrt, ki bo mogoče dal konference novo življenje. Načrt je Rooseveltu pojasnil angleški department Sir Ronald Lindsay.

Državni department je naznačil, da je bil član ameriške delegacije v Ženevi Norman H. Davis imenovan za načelnika delegacije ter je dobil naslov poslanika. Prihodnji teden bo odpotoval v Ženevo in se bo med potom vstavljal v Londonu in Parizu.

Kmalu nato sta sprejela francoski poslanik Paul Claudel in nemški poslanik Dr. Friedrich W. von Pritwitz povabilo, da se zglasita pri predsedniku Rooseveltu. Ž njima se je Roosevelt posvetoval glede nevarnega položaja v Evropi in o angleškem razorožitvenem načrtu.

RAKOWSKY JE BIL UMORJEN

Instambul, Turčija, 17. marca. Leon Trocki je iz več virov izvedel, da je bil prejšnji sovjetski poslanik v Parizu Kristjan Rakowsky pripeljan iz izgnanstva v Moskvo in je bil usmrčen.

Trocki, ki je šele pred kratkim dobil od Rakowskega njegovo sliko, na kateri je izgledal zdrav, je bil vendar v velikih skrbeh zaradi usode svojega prijatelja.

Rakowsky, ki je bil pred šestdesetimi leti rojen v Kotlu na Bolgarskem, katero mesto pa sedaj pripada Rumunski se je učil zdravilstva in pravnika ter je bil zaradi svojega revolucionarnega mišljenja večkrat zaprt in izgnan iz dežele. Zelo se je udeleževal ruskih revolucij in še zlasti v Ukrajini.

Rakowsky je bil sovjetski poslanik v Parizu od 1925 do 1927 ter je bil odpoklican na zahtevo francoske vlade. Po svojem povratku v Moskvo se je pridružil Trockijevi skupini, ki je bila nasprotna Stalinu. Vsled tega je bil izgnan v Astrahan in pozneje v Bernaul v Sibiriji.

ineti posebno dovoljenje, ki stane en dolar na leto. S tem dovoljenjem zamore oseba, ki živi v suhaškem okraju države, dobiti pivo na dom.

V državi Maryland se bo dne 12. septembra sestala državna konvencija, ki bo razpravljala glede preklica osemnajstega amendmента.

V Teksasu je sklenila poslanska zbornica s 120 proti 5 glasovom, naj se pri glavnih volitvah jeseni predloži volilcem vprašanje, če so za preklic zvezne prohibicijske postavbe.

VINOGRADNIKI V ZADREGI

Vinski trgovci pravijo, da 3.05 odstotno vino ni dovolj močno. — Proti naravi se ni mogoče boriti.

Washington, D. C., 17. marca. Velika nezadovoljnost je stopila na mesto velikega veselja, ki se je pojavilo začetkom tedna, ko je poslanska zbornica glasovala za povratek piva z zadostnim odstotkom alkohola. Svojo nezadovoljnost izražajo oni, ki trdijo, da vedo, kaj je vino in kaj ni ter so bili zelo razburjeni, ko je senat sprejel v predlogo tudi 3.05 odstotno vino.

Poznavalci vina pravijo, da ima vsaka cvetlica svoj duh, da pa vino s 3.05 odstotka alkohola sploh ni vino.

Pravijo, da je vino naravni pridelek in da senat ne more predurjati naravnih zakonov. Naravno vino, če je najlažje, ima od 6 do 8 odstotkov alkohola, vsled česar bi bilo vino zelo slabo, ako bi se odstotek alkohola vsled sklepa senatne zbornice znižal.

Proti temu pa zatrjuje Henri Moquin, čegar stari oče je že pred državljansko vojno prodajal Ameriki francosko vino, da je njegova trdva iznašla predelavo vina, da se more vsebina alkohola znižati na 3 odstotke in pri tem vino ne izgubi ničesar pri svojem okusu.

Po vseh pivovarnah in vinarnah v Združenih državah se opaža mrzlično delovanje. Vse je pripravljeno, da se bo pričelo pivo prodajati 3. aprila.

VELIKA KITAJSKA NAROČILA V AMERIKI

Kansas, City, Kans., 17. marca. Vsled novih bojev na Daljnem Istoku je dobila Rateliff Manufacturing Company, ki izdeluje jermenje za konjsko opremo za vse države, toliko naročil kot jih že ni imela izza svetovne vojne.

To je edina trdka te vrste na celim svetu. Od leta 1870 dimniki te tovarne kažejo mir ali vojno. Tovarna sedaj izdelava vsak dan 1200 sedel.

Tovarna že ni bila tako zaposlena od leta 1917, ko je na dan izdelala za ameriško vojsko 140,000 sedel.

Vsled razvoja avtomobilske industrije je delo v tovarni nekoličko zastalo, toda, če je kje kakla vojna, ima zopet veliko naročil.

ADVERTISE in "GLAS NAPODA"

IMENOVANJE KARDINALOV

Papež je imenoval štiri italijan. kardinale enega kanadskega in enega avstrijskega. — Apostolski delegat v Washingtonu bo odpoklican.

Vatikan 17. marca. — Z najslabše kovičnimi obredi v katoliški cerkvi je papež Pij XI. izročil rdeče klobuke šestim kardinalom, katere je v ponedeljek imenoval.

Javni konzistorij je bil v baziliki sv. Petra prvič od leta 1924, ko sta prejela kardinala klobuk newyorški nadškof Hayes in češki nadškof Mundelein.

V baziliki je bilo več tisoč ljudi, med njimi nekateri iz vladarskih hiš in diplomatski zbor.

Novi kardinali so Pietro Fumasoni-Biondi, bivši apostolski delegat v Washingtonu; Rodriguez Villeneuve, nadškof v Quebecu; Angelo Maria Dolei, prejšnji apostolski nuncij na Romunskem; Theodor Innitzer, nadškof na Dunaju, Ella della Costa, nadškof v Florenci in Maurillo Fossati, nadškof v Turinu.

Obredi so se pričeli ob devetih dopoldne, ko so prišli novo imenovani kardinali v Sikstinsko kapelo, kjer so pod Rafaelovo sliko "Poslednja sodba" prisegli, da bodo delali čast kardinalskemu dostojanstvu, da bodo ostali zvesti papežu in bodo delovali v čast božjo in cerkve. Prisega je bila podana v prisotnosti starih kardinalov. Nato so stari kardinali odšli v posebno dvorano, kjer so oblekli papeža. Zatem so šli papež in kardinali v cerkev sv. Petra. Ko je papež stopil v cerkev, je sedel na prestol, na katerem ga je dvanajst mož neslo do velikega oltarja. Ljudstvo je med procesijo klicalo: "Živio papež!" Papež pa je med tem vernike blagoslovljal.

Stari kardinali so nato pripeljali nove kardinala iz Sikstinske kapele. Novi kardinali so prišli po vrsti iz kapele, so se trikrat priklonili papežu, ki je sedel na svojem prestolu ter so mu poljubili čevlje in roko, papež pa je vsakega objel in poljubil.

Zatem je vsak kardinal pokleknil pred prestol in papež je izročil kardinalski klobuk z besedami: "Accipe galerum rubrum". (Sprejmi rdeči klobuk).

Po opravljenju je nato podelil apostolski blagoslov in zopet so ga odnesli na prestolu iz bazilike.

Pozneje je papež sprejel nove kardinala v konzistorijalni dvorani in zaključil opravilo s tem, da je vsakemu kardinalu položil prst na usta, kar pomeni, da ne sme nikdar omadeževati kake cerkvene zadeve.

Kardinalski kolegij šteje sedaj 58 kardinalov, med katerimi je 30 Italijanov.

Dosedanji delegat v Washingtonu kardinal Fumasoni-Biondi bo ostal v Rimu, na njegovo mesto pa bo imenovan škof Amleto Giovanni Cicognani.

GOVERNER ROOSEVELT SE VRAČA

Manila, Filipinsko otočje, 17. marca. — Generalni governor Filipinov Theodora Roosevelt je s svojo ženo v četrtek odpotoval v Združene države. Roosevelt je prejšnji teden odstopil kot governor, ker je demokratska stranka prišla do vlade.

LAŠKO ČASOPISJE NAVDUŠENO POZDRAVLJA OBISK MACDONALDA

RIM, Italija, 17. marca. — Italijanska javnost z velikim veseljem pozdravlja napovedan obisk angleškega ministrskega predsednika Ramsey MacDonalda, ki se hoče posvetovati z Mussolinijem glede zaprek na razorožitveni konferenci v Ženevi.

KITAJCI HRABRO BRANILJO ZID

Pri prelazu Hsifengkow se vrše zelo vroči boji. Kitajski vojski poveljuje general Sung Čeh-yuan.

Peiping, Kitajska, 17. marca. Navzlic temu, da so odšle čete maršala Čang Hsiao-lianga, so Kitajci odločno upirajo Japoncem pri Hsifengkow prelazu skozi kitajski zid 100 milj severozapadno od Peipinga.

Obrambo v prelazu vodi general Sung Čeh-yuan, ki se je prej že mnogokrat izkazal pod "krščanskim generalom" Feng Yu-hsiang.

General Sung ima 30,000 dobro oboroženih vojakov. Kitajci zlasti ponašajo mnogokrat napadajo Japonce.

Sung se je s svojo armado nahajal 30 milj južno od prelaza in je naglo odpotoval proti prelazu, da ga brani proti Japoncem. Ko je prišla njegova armada do prelaza, se je bataljon "suličarjev" razgalil do pasu in so preko zidu napadli Japonce. Japonci so bili kmalu pognani v hribe izven zidu.

Mukden, Mandžurija, 17. marca. — Japonci zatrjujejo, da se Kitajci pripravljajo na zračni napad s strupenimi plini. Iz Nankinga je odletelo 28 aeroplanov s strupenim plinom.

LEO TROCKI O AMERIKI

Bivši boljševiški vojni minister pravi, da bo Amerika kmalu dobila finančno nadvlado na d vsem svetu.

Istanbul, Turčija, 17. marca. — Leon Trocki, bivši voditelj ruske revolucije, ki se mudi tukaj v izgnanstvu, je prepričan, da bodo izšle Združene države iz sedanje krize močnejše kot so bile kdaj prej ter bodo dobile nadvlado nad svetovnim kapitalom.

Zastopniku "Associated Press" je rekel:

— Vprašate me, kaj mislim o krizi ameriškega dolarja. V finančno tehničnem pogledu bo te krize kaj kmalu konec.

— Izza leta 1917 sem že nešteto krat poudaril, da prihaja svetovni kapital vedno bolj pod nadvlado Amerike ter da bo dobil dolar prednost pred angleškim funtom. Finančne krize lanskega in predlanskega leta te nadvlade niso popolnoma nič zadržale, ampak jo bodo še morda pospešile. Nagel in ogromen razvoj Amerike je ustvaril v deželi nekako zmedo. Ameri-

Časopisje zatrjuje, da je ta obisk znamenje, da vlada med Anglijo, Italijo in Združenimi državami isto mnenje glede razorožitve. To pa tudi pomeni poraz za Francijo, ki je skušala napraviti "demokratski blok" proti Italiji in Nemčiji pod Hitlerjevo vlado. "Il Giornale d'Italia" piše:

— Italijanski narod z živim veseljem in iskrenim prijateljstvom pozdravlja angleške zastopnike. Sedaj je vprašanje, da se odstrani nedelavnost razorožitvene konference in se jo izpremeni v delavno organizacijo. Italija je že pokazala MacDonald svojo voljo, da deluje skupno z angleškimi načrtom za razorožitev. Italija je že znižala svoj proračun za vojsko za 500,000 lir (okoli \$25,000), ne zaradi gospodarskih težkoč, kot zatrjuje francosko časopisje, pač pa zaradi javnih del in zaradi civilizacije.

Ta list, ki je v najožjem stiku z italijansko vlado in ki je šele pred kratkim svaril Evropo pred vojno nevarnostjo, ker se mu je nova pogodba Male antante zdelo novarna, prinaša dolge članke, v katerih okazuje, da je Francija hotela napraviti evropski blok držav, kar se ji pa ni posrečilo, kajti MacDonald se je odločil, da se o tem posvetuje z Mussolinijem. "Il Messagero" piše:

— Povabilo ministrskega predsednika Mussolinija na angleškega ministrskega predsednika MacDonalda je dokaz o mirovni politiki Italije. Ako razorožitvena konferenca ne bi dosegla nikakega uspeha, tedaj bi ves svet zadel velika nesreča, kajti vse države bi se pričele znova oboroževati. Vsled tega bi nastopili med narodi novi spori, ki bi jih bilo težko poravnati.

Povabilo ministrskega predsednika Mussolinija na angleškega ministrskega predsednika MacDonalda je dokaz o mirovni politiki Italije. Ako razorožitvena konferenca ne bi dosegla nikakega uspeha, tedaj bi ves svet zadel velika nesreča, kajti vse države bi se pričele znova oboroževati. Vsled tega bi nastopili med narodi novi spori, ki bi jih bilo težko poravnati.

Mukden, Mandžurija, 17. marca. Kraj nesreče se nahaja okoli sto v osebni vlak med Čangčei in Sipingkai, je bilo ubitih 50 petnikov in nad 70 ranjenih.

Osební vlak se je moral vsled pokvarjenega tira nenadoma ustaviti, medtem je privozil tovorni vlak in zadel v stoječi osebni vlak.

Kraj nesreče se nahaja okoli sto milj od meje province Džehol. Odkar so se Japonci polastili Mandžurije, je bilo na vlake izvršenih več napadov. Japonci so zvrzali krivdo na Kitajske roparje, ki niso zadovoljni z mančukuo vlado.

Ker so Kitajci razdrli železniški tir, so Japonci to porabili za povod, da so vdrli v Mandžurijo in 18. septembra 1931 zasedli Mukden.

Ški bančni sistem je zastarel in ne more odgovarjati zahtevam in potrebam sedanjega časa. Posledica bančnih kriz bo centralizacija ameriškega bančarstva, in finančna nadvlada Združenih držav se bo vsled tega ojačila.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President L. Benedik, Trezor.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
115 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays
Sa celo leto velja za Ameriko in
Kanado \$6.00
Sa pol leta \$3.00
Sa četrt leta \$1.50
Subscription Yearly \$6.00
Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedeljo in praznikov.
Depozit brez podpisa in osebne se ne priobčujejo. Denar naj se blagovno
posreduje po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se
nam tudi pošlje bivalne naznani, da hitreje najdemo naslovna.
"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-3878

ŠENČURSKI DOGODKI

Pred kratkim se je zaključil v Beogradu zanimiv proces.

Pred sodiščem za zaščito države so se morali zagovarjati nekateri Slovenci, ki so lansko poletje o priliki Koroševega rojstnega dne vpričarjali po Gorenjskem demonstracije ter propagirali za odepitve Slovenije od Jugoslavije.

Separatistična politika, ki se je začela med Hrvati je poglajala tudi med Slovenci svoje korenine.

Dr. Korošec, ki je po svetovni vojni igral veliko politično vlogo ter je v veliki meri njegova zasluga, da je prišla do ujedinjenja Slovencev, Srbov in Hrvatov, je postal nekak voditelj tega separatističnega gibanja ter je začel trobiti v isti rog kot trobijo vanj italijanski plačanci, katerim se je posrečilo iz Hrvatske pobegniti v inozemstvo.

Nekateri se zgražajo, ker je bil Korošec, ali kot ga kateri nazivajo "oče slovenskega naroda", interniran. S tem je napravila vlada deloma konec njegovemu delovanju.

Dokler je bil Korošec za jugoslovansko narodno edinstvo, je bil naš veliki mož, ko je pa začel to edinstvo ogrožati in rušiti, je postal državni nevarni element.

Nekaj sličnega se je pred leti pojavilo v Rusiji. Trockemu ne more nihče odrekati zasluge, ki jih je imel za ustanovitev Sovjetske Unije.

Ko je pa začel na svojo roko komandirati, ga je Stalin odstavil in poslal v pregnanstvo.

Ko gre za usodo države, ne pride posameznik v poštev, pa naj bodo njegove zasluge še take.

V sedanjemu času, ko bi morala biti Jugoslavija tako združena in tako složna kot ji ni bilo treba biti nikdar izza ustanovitve, skušajo separatisti Koroševega kalibra natveziti Slovence, da jim bo Mussolini vrnil Kras in Primorje, če se odepajo od Jugoslavije.

Le na ta način se dajo tolmačiti vzkliki: "Živel Mussolini!", ki so grmeli lani o priliki Barletovega shoda v Šenčurju.

Ja, Mussolini bo pa kaj dal Slovence!

Saj vendar vidite, kaj in kako daje tistim našim ne-srečnikom, ki so pod njegovo komando.

Sodišče je vpoštevalo dejstvo, da so bili obtoženci zaslepljeni in zavedeni od italijanskih plačencev ter jih je razmeroma milo kaznovalo.

BODOČNOST AZIJE

Azija bo, kakor vse kaže, tisti največji narodno-gospodarski problem. Prebivalstvo Azije stalno narašča. Angleška Indija je imela pred 10 leti 294 milijonov prebivalcev, zdaj jih ima pa že 337 milijonov. Kitajska ima 458 milijonov prebivalcev, francoska Azija 23 milijonov, holandska Azija ima blizu 61 milijonov.

Najvažnejši problem Azije je

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO ZANE-
ALJIVO IN TOČNO KAKOR VAM POKAŽE NA-
STOPNI SEZNAM

V JUGOSLAVIJO	V ITALIJO
Din 200 \$ 3.55	Lir 100 \$ 5.90
Din 300 \$ 5.10	Lir 200 \$11.35
Din 400 \$ 6.65	Lir 300 \$16.50
Din 500 \$ 8.25	Lir 400 \$22.25
Din 1000 \$16.25	Lir 500 \$27.50
Din 2000 \$32.50	Lir 1000 \$54.00

Za izplačilo veljavih zneskov kot zgoraj navedeno, bodite v dinarju ali
dolarju dovoljerno in bolje pozaj.

Nujna nakazila izvršujemo po Cable Letter za pristojbino \$1.-

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU
(FRANK SAKSER)
216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

Iz Slovenije.

Zločinsko povzročen požar pri
starčku.

Te dni ob pol 6. uri zjutraj je prebudil prebivalce Stranj in Go-dišča plat zvona. Gasilci iz Stranj so bili takoj obveščeni, da gori le-sena hiša, v kateri je stanoval 82-letni prevzitek Jože Žagar z ženo. Oba stara zakonca sta se zbu-dila šele, ko je bila hiša vsa v pla-menu in so ljudje že pričeli reše-vati. Gasilci, ki so bili z motorko hitro na mestu, so uvideli, da je vsako gašenje odveč, ker je bilo staro leseno poslopje že od vrha do tal v plamenih. Hiša stoji tudi čisto na samem, precej daleč od ceste, zato ni bilo nobene nevar-nosti, da se požar razširi. Gasilci so pod vodstvom Franceta Hu-marja pričeli reševati iz gorečega poslopja skromno žagarjevo imo-vino, iz kleti pa so mu rešili 11 ali 12 košev krompirja, ki je pred-stavljal vso zalogo hrane revnega starčka. Reševanje je bilo združe-no s precejšnjo težavo in nevar-nostjo in so morali gasilci nepre-stano z vodo oblivati tovarise, ki so nosili iz kleti krompir. Kljub temu pa sta si dva gasilec popolnoma sežgala obleko.

Požar je nastal po nerodnosti nekega neznanega moškega, ki se je po 5. uri s pustnim mačkom vračal iz kake gostilne. Nekateri pa menijo, da je neznanec ožen nalašč podtaknil. Neki delavec na korporacijski žagi v Stahovici, ki stanuje v bližini lesene hiše, je šel baš v onem času na delo. Ko je sedel pred hišo na kolo, je za-gledal pred leseno hišo moško po-stavo, ki je prižigala vžigalice. Ko je privozil do betonskega mo-sta v Stranjah je bila lesena hiša že v plamenih.

Vlomi v Šaleški dolini.

V okolici Šoštanj se je prime-rilo v znanem času več različnih vlomov, o katerih se dolgo časa ni moglo dognati, kdo jih je izvršil. Orožniki so preiskovali posamez-ne primere, vendar je ostalo za-sledovanje dolgo časa brezuspešno. Nedavno je bil izvršen vlom tudi v gostilniške lokale hotelir-jar Ivana Kunsta. Tu je vložilec pobral nekaj mesarske obleke in pa precej živil. Mast in slično je odnesel kar z lonci vred. Prilastil si je tudi naočnike v zlatem etui-ju.

Orožniki so zaradi takih vlo-mov pričeli še energičneje zasle-dovati nevarnega vlomileca. Dobi-li so vest iz Velenja, da je bil tam izvršen vlom v trgovino Mihe Va-lenčaka. Tedaj se je izkazalo da je sumljiv vseh vlomov v tamošnji okolici neki Anton Kac, star 55 let, doma iz okolice Slovenjgrad-ca. Velenjski orožniki so pozneje dognali, da je Kac vlomil tudi v kuhinjo Edvarda Raka v Velenju ter odnesel najrazličnejšo obleko, ni se pa pozabil oskrbeti še s ci-garetami in jestvinami. Kaca za-sledujejo, vendar se zaskrat še dobro skriva.

Tragedija mladega posestnika.

V ptujsko bolnišnico so pripel-jali hudo ranjenega mladega po-sestnika Franca Milošiča iz Sovi-ča, ki si je hotel vzeti življenje. Milošič se je pred nekaj meseci poročil in prevzel zadolženo po-sestvo. Ko je hotel svoje prihran-ke dvigniti iz nekega denarnega zavoda, da bi potolažil svoje up-

nike, je dobil izplačan le majhen znesek. Ves obupan se je zaradi tega vrnil domov, poslal ženo pro-sit upnike za potrpljenje, sam pa vzel puško ter si jo nastavil pod brado. Projektal mu je razstrelil brado, probil jezik in običal v ustni duplini. Nesrečnemu so pri-hiteli na pomoč sosede in poskr-beli za prevoz v bolnišnico.

Iz Jugoslavije.

Justifikacija v Beogradu.

28. februarja je bila na dvori-šču uprave beogradskega mesta o-pravljena smrtna kazen nad Raj-kom Randjelovićem iz Borova, ki je bil z obsodbo državnega sodi-šča za zaščito države z dne 14. fe-bruarja t. l. obsojen na smrtno kazen, ker je bil član in je po na-logu teroristične organizacije "Za-padna pokrajina" v Sofiji položil 11. septembra lanskega leta dva teopirana peklenska stroja v vlak Beograd-Niš, da bi s tem napra-vil atentat na ljudi in javne pro-metne naprave.

Ljubavna tragedija.

Te dni zjutraj se je odigrala ob-morju in Splitu pretresljiva lju-bavna tragedija. Poročnik korve-te 24-letni Branislav Hribar je streljal iz revolverja na 22-letno Grozdano Aljinović in nase. Bilo je na terasi ob svetilniku v luko-branu. Čuvar svetilnika pripovedu-je, da je zaljubljenca že enkrat proti polnoči videl na istem kra-ju v objemu. Ko je pa te dni zju-traj zaslišal dva strela, je naglo priskočil, a že je videl, da drži poročnik v naročju mrtvo Groz-dano. Tudi Hribar sam najbrž ne bo ostal živ, ker ima prestreljeno hrbtenico in je že tudi nastopilo otrpnenje telesa. Posredni povod za tragedijo so baje dali dekleto-vi starši, ker so branili hčerki po-ročiti se s Hribarjem. Svoječasno so že poslali hčerko v Šibenik, da bi ne mogla priti v stik s poročni-kom, pred dnevi pa se je Grozda-na vrnila in se vsak dan sestala s svojim izvoljencem.

Ganljiv primer prijateljstva.

Pred sodiščem v Banjaluki se je vršila zanimiva obravnava pro-ti Bošku Tadiću, ki je ubil pred meseci svojega očeta. Po zločinu je odšel k svojemu sorodniku Pe-ji Tadiću in mu povedal kaj je storil. Boško je oženjen. Pejo pa samee in ker sta velika prijatelja, je Pejo prevzel nase zločin, da bi rešil prijatelja. Oblasti so pa ugo-tovile, kdo je pravi morilec in ta-ko sta bila obsojena oba. Boško zaradi uboja na 6 let, Pejo pa za-radi krive pri-sege na 6 mesecev.

Človek v borbi z volkom.

Na planini Majevici pri Tuzli se je pojavilo mnogo volkov. Zvečer se je vračal z mesta čez to plani-no kmet Ostojko Gavrančević. Bli-žu hiše sa ga napadla dva volka, kmet je začel klicati na pomoč, toda nikogar ni bilo blizu. K sre-či je en volk sam zbežal v gozd, drugi je pa še naprej napadal kmeta, ki je imel v roki debelo palico. Borba je trajala tako dol-go, da se je kmetu posrečilo suni-ti volka s palice v žrelo in ga to-liko premotiti, da je prestrašeni možakar splezal na bližnji hrast in se rešil.

ZAKAJ SO ZAPRLI BANKE?

Temeljni vzrok, zakaj so zaprli vrata vseh bank širom Združenih držav, je ta, da vse bančne vloge v ameriških bankah znašajo oko-li 41.000 milijonov dolarjev in da je nemogoče spremeniti te vlo-gue takoj v gotovino, ako vsi za-htevajo istočasno svoj denar na-zaj. Dejanski imamo v Združenih državah le nekaj čez 9000 milio-nov dolarjev denarja na razpolo-go. Od te vsote približno 4000 mi-lionov je zlati denar ali pa ne-kovano zlato, radi česar preosta-je le 5000 milijonov dolarjev v papirnatem in srebrnem denarju. Skoraj ves denar, ki smo ga vlo-žili v banke, je bil spremenjen v razna posojila, vrednostne papir-je ali hipoteke. Ta posojila in in-vesticije igrajo velevažno vlogo v gospodarskem življenju, ker omo-gučujejo trgovino, industrijo in poljedelstvo.

Začasni zastoj bančnega siste-ma je bil vsaj deloma povzročen od nezmisljenega počenja vlaga-telj, ki so zahtevali takojšnjo povrnitev svojih vlog v gotovini. Mnogi ljudje, ki imajo svoj denar v banki, si predstavljajo, da nji-hov denar leži ves čas v banki in da je tam pripravljen v gotovini za izplačilo, kadarkoli želijo. Te-mu seveda ni tako. Nobena ban-ka, niti najmočnejša, ne more istočasno izplačati vse vloge. Ban-ka, ki ima, recimo, pet milijonov v vlogah, navadno ne drži v go-tovini več kot 10 ali 15 odstotkov svojih aktivov. Ostalo posojujejo trgovcem in industrijcem ali pa investira v valde bonдове (za-dolžnice) ali pa v druge bonдове, ki so po zakonu dovoljeni za bančne investicije. Ko vlagatelj hoče dobiti nazaj nenavadno vsoto denarja brez odloga, banka more dobiti gotovino v posojilo od druge banke, ali pa od fede-ralne rezervne banke proti jam-stvu svojih trgovskih papirjev ali pa mora prodati svoje vrednost-ne papirje, v kolikor je to potrebo-no. Kar ne more storiti, je to, da iztirja posojilo, ki ni še zapadlo. Radi tega nikaka banka ne more za par dni izplačati vse svoje vlo-gue.

Ne smemo pozabiti, da vlagar-mo svoj denar v banke zato, da ga nam držijo v shrambi. Za to shrambo treba plačati. Ako nalo-ga bank bi bila ta, da držijo vlo-ženi denar v svoji kleti, vedno pripravljen za povračilo, ne bi banka imela ničesar, s čemur bi mogla plačevati obresti, niti de-narja za svoje stroške. Banka po-sojuje ali investira vloženi denar, da zasluži toliko, da plača ob-resti, pokrije svoje stroške in ima zavezen profit. Zakon določa, kak del vloženega denarja se sme in-vestirati v posojila ali vrednost-ne papirje. To je denar, ki je v

delu v korist vlagateljev in ban-ke. Da je banka prisiljena naen-krat prodati vse svoje vrednost-ne papirje, bi njihova cena straš-no pada in vsi bi izgubili. Ako to-rej vsi naenkrat zahtevamo, da nam banka povrne vsak vloženi dolar, nastanejo ogromne izgube in se paralizira ves bančni sistem. Denar je varen, ako je bil varno investiran, ali se ne more takoj spremeniti v gotovino, ne da se zaustavi vsa trgovina in produk-cija in uniči bankarstvo.

Sedanja kriza je nastala, ker je preveč ljudi zahtevalo istočasno takojšnjo povrnitev vložnega de-narja. To se je dogajalo po vsej deželi, ne da bi povzročilo več kot lokalnih zadreg, dokler nista bi-li prizadeti dve največji banki v Detroitu. Te banki nista imeli do-volj gotovine na razpolago, da u-i takoj v zadovoljili vsem zahtevam vlagateljev in, ker se je bilo bati, da bodo tudi druge banke v Mi-chiganu prišle v isto zadrego, je guvernir države Michigan dne 14. februarja proglasil bančni praz-nik osmih dni za vso državo. To pomenja, da je odredil, da se vr-ta vseh bank zaprejo za osem dni. Že poprej je bilo precej na-kopičevanja zlata in gotovine s strani posameznikov in michigan-ska kriza, je še bolj vzbudila želje strahopetnih vlagateljev po gotovini. Tak strah deluje kot ka-ga, se vedno bolj razširja, ljudje zgubijo glavo in širijo se bedaste govorice. Druge države so sledile primeru države Michigan. Presi-ja na banke drugih držav, kjer so banke ostale odprte, je bila tem večja. Tedaj je novi predsednik Roosevelt proglasil bančni praz-nik širom vse dežele.

Da so morale vse banke v krat-tem spremeniti svoje investicije v gotovino, ne bi se bila le izbr-i-sala vsa njihova rezerva, marveč vrednost vse imovine bi se skrči-la, vlagatelji sami bi trpeli velike izgube in ves kreditni sistem de-že bi bil prišel v zastoj. Da se prepreči taka strašna katastrofa, je predsednik takoj ukrenil eni-gne mere in sklical kongres v posebno zasedanje, da se vsko-nijo potrebne mere v premaganje krize.

Dejstvo je, da je imovina bank mnogo večja kot njihovi dolgovi. Velika večina naših bank stoji na trdni podlagi. Normalne raz-mere so povrnejo najlažje, ako se odpravi nezmisljeni strah. Treba ljudem pokazati, kako banka pravzaprav deluje in da je dežela dovolj močna in bogata, da pre-maga sedanjo krizo.

FLIS.

Naročilo se na "Glas Naroda" —
največji slovenski dnevnik v Zdra-
ženih državah.

ONIM, KI POŠILJAJO DENAR V DOMOVINO,

naznanjamo, da je mogoče poslati vsoto do sto dolar-jev brez vsake izjave, v kako svrhu je denar name-njen. Tozadevna odredba je bila dne 17. marca od-pravljena. Kdor hoče poslati več kot sto dolarjev, naj podpiše spodnjo izjavo in naj nam jo pošlje z de-narno pošiljateljico.

DECLARATION FOR MONEY ORDER

I herewith declare that Money Order No. is sent by me for the purpose of

and is not intended for the purpose of speculation, placing sav-ings or making investment in a foreign country.

I certify that this transaction in no way contravenes the act of March 9th, 1933, the executive order of March 10th, 1933 or any regulation issued thereunder.

(Date)

(Purchaser's Signature)

Velikonočni prazniki so na pragu, toda še vad-no je čas, da razveselite svoje v domovini s ka-kim denarnim darilom.

MI BOMO TOČNO IN HITRO IZVRŠILI VSAKO POŠILJATEV
METROPOLITAN TRAVEL BUREAU
(FRANK SAKSER)
216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

Peter Zgaga

Prijateljica Micka mi piše iz
Clevelanda:

Dragi Peter Zgaga!

Upam, da mi boš oprostil, ker Ti nisem tako dolgo nič pisala. Si-ecer pa veš, kako je. Pradpust je šel in vse njegove dobrate, po pu-stu je pa žalost ter kesanje.

Ja, ja, Peter, Tvoji nasveti, ka-ko ujeti moža, so prišli vse pre-pozno (vsaj za mene) in tako sem revica ostala še sama. Pomiluj me in vsaj malo sočustvuj z Mie-ko, saj si še misliti ne moreš, kak-šna revica sem.

Sicer pa, kaj bi Ti pripovedo-va, vsaj vidiš, kako romantično in sentimentalno sem navdahnje-na. Toda, Peter, predragi, ne čudi se, tudi Ti bi se ne mogel druga-če počutiti v mojem položaju.

Prav mi je, zakaj Ti pa nisem bila bolj zvesta, čeprav se Ti ple-ša dela na vrhu glave, in Ti sre-brne nitke prepletajo ostale lase. Kaj zato, drugače bi mi bil pa morda le bolj zvest.

Vidiš, Peter, tako se pripravam sama s seboj ter poleg tega iščem uteh v Tvoji koloni.

Toda, tako malo je najdem, kaj-to uvideti moram, da Ti je le Mar-janca pri sreč. Vaj Ti le bo, jo boš že spoznal. Sicer smo pa, med nama rečeno, vse enake Mieke in Marjance. Vse, Peter, smo Evine hčerke, in to naj Ti pove vse.

Ne zavidam Ti Tvoje sreče in veselja.

Drugeče gre tukaj v Clevelandu lepo vse po starem tiru. Spletka-rij in sličnega materijala ima-mo kar na gomile, toda kot opto-mistinja pravim, da bi bilo lahko še vse hušje.

Društva in klube imamo vse sorte, celo do kluba "Collinwood-skih fantov" smo prišli. Ti fantje so nam privedli kaka dva ted-na nazaj zelo lep in zabaven ve-čer. Fantje so namreč "baro" pod-pirali, me dekleta smo pa morale same plesati. Pa reci, če ni bilo zares fletno. Anyway lep večer je nam vsem skupaj bil.

Za danes imam zadosti, če ne, pa ne bom vedela drugič, čem klepetati.

Prav iz srea Te pozdravlja

Micka iz Clevelanda.

*

Pred kratkim sem čital poročil-o o mladi strojepiški, katero je gospodar iznenada objel in polju-bil.

Šla ga je tožit, in gospodar je rekel sodniku:

— Le preizkusiti sem jo hotel. Strojepiški, ki se pusti objemati in poljubovati, ni posebno uspeš-na v pisarniškem delu.

Sodnik mu je vrazil in ga je oprostil.

Dekletom, ki delajo po pisar-nah, ni posebno lahko. Če se pu-ste objemati in poljubovati, niso sposobne za pisarniško delo. Če se ne puste, pa niso sposobne za go-spodarja.

*

Po petnajstih letih sta se sre-čala prijatelja. Prvi je bil ves za-pušen in razeapan, drugi pa do-bro rejen in lepo oblečen.

— Oh, Bog se Te usmilil! —
vzklikne rejeni, — kaj pa je ven-dar s Teboj? Ali nisi oženjen?

— Seveda sem.

— Oh, Bog se Te usmilil!

*

Kopalisce je tisti prostor, ka-mor se hodijo ženske kopat, mo-ški pa gledat.

*

Kakor hitro je narod zrel za samovlado, začne premišljevat, kako bi drugim narodom zavla-dal.

*

Možak, ki je zagovarjal prohi-bicijo, je rekel:

— Jaz ne pijem iz principa, jaz ne pijem iz prepričanja, jaz ne pij-em iz spoštovanja do postave.

Seveda ne. Iz principa namreč ni mogoče piti, iz prepričanja tu-di ne in istotako ne iz spoštova-nja do postave.

Pije se iz kozarca ali pa iz fla-še.

*

Neki neenjak zatrjuje, da je na drugem svetu ravno tako kakor na tem.

Nič čudnega, če se ljudje bra-nijo umreti.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

AVERČENKO:

KRATKOVIDNOST

Čeprav je kratkovidnost fizična hiba in čeprav se ne smemo norčevati iz fizičnih hib, bom izpregovoril o kratkovidnosti nekaj besed, zakaj pogosto sem opazil, da tisti, ki dobro vidijo, izrabijo vsako priliko, da se iz nas kratkovidnih ponorčujemo. Nekoč me je prišil moj znanec, da sem šel v gledališče in pri tem je zagrešil na meni celo vrsto budalosti in mistifikacij, ne da bi bil kaj zapazil. Slučajno je namreč zvedel, da sem kratkoviden in kaj se je zapčel vame.

V odmoru po prvem dejanju svatila v parterni loži in moj znanec je gledal obokano obliko. Jaz sem stal poleg njega in sem videl samo zabrisane obraze.

"Vidite," je dejal in me prijel za roko, "tamkaj je novi francoski poslanik."

"Kje?"

"Tam... poleg lože, kjer sedi tista dekolitirana dama s črnimi striženimi lasmi. Ali ne vidite iste krasne, dražestne ženske?" Najpoprej sem hotel priznati, da ne vidim ne lože ne dam, toda strah pred kakšno netaktno opazko mi tega ni dal storiti.

Sklonil sem se čez ložni doprnik, ščignil s pogledom na spuščeno zavosno in kliknil glasno:

"Aha... sedaj ga vidim... Tamle je..."

"Ne, ne... tam ga ni... Kam pa gledate? Tamkaj, poleg druge lože."

Okrenil sem glavo na levo in sem poskušal gledati tako, da oni ne bi mogli zapaziti moje kratkovidnosti:

"Aha... tamkaj je... Takoj sem ga spoznal."

"Čudno. Saj ga ni več v loži. — Kako ste ga neki spoznali?"

"Pardon," sem pripomnil v zadregi, "kateri gospoda pa mi šlite? Jaz govorim o gospodu z belimi hlačami, ki stoji pri orkestru."

"Z belimi hlačami?" je vprašal čudoma moj prijatelj. "Gospod, lebulite si oči; tam je res neki gospod, a ni moči videti njegovih hlač, zakaj pred njim stoji neka dama v beli obleki. Čujete, vi ste prekleto kratkovidni!"

Energično sem protestiral proti taki trditvi. Za trenutek me je gledal, umolknil, pogledal na množico, ki se je gnetla v dvorani in dejal nenadoma ter me potrepljal po ramenu:

"Tamle gre vendar Vaš tovariš Pervuhin. Sem gost gleda in Vas pozdravlja. Zakaj mu ne odzdravite?"

Nagnil sem se čez ložni doprnik, napravil prijazen obraz, se nasmehal in se priklonil.

"Čujte," je nadaljeval moj prijatelj in me prijel za roko, "v

sosednji loži sedi brhka vdova Murashkina s svojo hčerko, mora se, kot je videti, zanimati za Vas, kaže na nju, svarilo grozi s svojim pritiskom, koketira z Vami."

Najbrž, sem si mislil, je nisem pozdravil in ker je Murashkina dala zelo veliko na dvorljivost, sem pozdravil damo v sosedni loži.

Tisti večer je bil moj prijatelj gledališči. Zmerom je opazil ljudi, ki so se mi smehljali; ki so me prijazno pozdravljali in tudi jaz sem se nasmešnil tem ljudem in jih pozdravljal.

Ko smo odhajali iz gledališča, se je moj prijatelj vedro nasmejal in mi izjavil, da ni bilo sploh nobenega mojega znanca v gledališču in da so moji pozdravi veljali le neznanemu figuri iz gipsa. Ogorčeno sem ga pogledal, mu kliknil "lo-pov" in pobegnil.

Sploh imam velik respekt pred gledališči. Nekoč sem prišel z veliko zamudo k predstavi. Stel sem v garderobo, vrgel površnik nekemu gospodu v uniformi, ki je stal pri garderobi in zdiral v dvorano.

Gospod v uniformi je kričal, vrgel moj plašč na tla, stekel za mano in me grabil za vrat:

Pogledal sem ga: pred mano je gardni polkovnik. Imel sem ga za gardnovega slugo v uniformi. Polkovnik je bil prišel nekaj minut pred mano, sčel plašč in je hotel haš stopiti v dvorano, ko sem mu vrgel svoj plašč.

Začela sva se pripraviti. Polkovnik je dejal, da sem neotesane. Zadrževal sem od polkovnika, naj mi pove svoje ime in ko se je branil, sem stekel po policijskega častnika.

Pretekel sem nekaj hodnikov gor in dol in opazil slednjice nekega gospoda v uniformi:

"Gospod policijski častnik," sem dejal razburjeno, "užalili so me. Pridite, vknjižite primer."

"Ali ste ob pamet?" je kliknil mož v uniformi. "Pojdite k vragu! Jaz rsem nikak policijski častnik! Jaz sem gardni polkovnik!"

In strahoma sem opazil, da stojim pred menoj polkovnik, s katerim sem je polonil pri garderobi.

Preklinanje sem pobegnil, nazadnje sem našel policijskega častnika, se vrnil z njim na hodnik, ulegel sem nekega častnika in kliknil:

"Tu je! Zaprite ga! On me je užalil!"

Zopet je nastal škandal. Častnik me je rekel, da sem idiot. Čez deset minut se je izkazalo, da je bil to nek drugi častnik. Od tedaj ne zahajam več v nobeno gledališče.

Nekoč sem se izneveril svojemu prepričanju. Jaz sem moderno mladi človek in stojim na stališču, da moramo s služničadjo strogo, prijazno, a ne prefamilijarno občeati.

Nekoč deževnega dne sem obiskal neko družino. Moji prijatelji so prišli v prednjo sobo in so me najpriščneje pozdravili. Moral sem

vsem navzočim stisniti roke. Ko sem sedmič stiskal roke, sem stal pred mlado damo, ki je nosila bel predpasnik. Komaj sem ji podal roko, jo je že izmaknila, se skrla v kot in ni hotela na noben način zapustiti svojega skrivališča.

Ko sem hotel ujeti njeno roko, je dejala gospodinja smehljaje:

"To je vendar Daša... naša služkinja!"

Nastala je mučna zadrega, z katere sem se skušal rešiti z nobeso: "Milostiva," sem dejal, "to ni ne de. Hotel sem vendar tudi gospodično pozdraviti. Gospodična je prav tako človek kot mi vsi. Čas je že, da zginemo meje med služničadjo in gospodo!"

Daša mi je obotavljaje se podala svojo ročico, nato je glasno zahtevala in zbežala.

Od tedaj so me razkrčali med znanici za čudaka. Če pridem v tisto hišo, kjer sem Dašo stisnil roko, stisnem — v obdobjanje vse gostov — tudi vratarju in služničadjo.

"To je čudak," pripomni tedaj gospodinja.

Tako govorijo ljudje, ki dobro vidijo.

Nikoli ne bodo doječi kratkovidnega človeka. Dragi čitatelj — imej vsaj ti sočutje z nami.

ZGORELI PARLAMENT

Poslopje nemškega parlamenta v Berlinu, ki je te dni zgorelo, je zgradil med l. 1884 in 1894 arhitekt Paul Valtot iz šlezviškega plemena. Palača je bila zidana v renesančnem slogu ter je spadala po svoji jasni zunanosti med najbolj monumentalne stavbe berlinskega mesta. Smatrali so jo za najbolj arhitektonsko zgradbo Viljemove Nemčije.

Osnovnica palače je bil pravokotnik (138,97 m). Srednja pročelja so se iztekala v močno posidane stolpe, ki so predstavljali širše največje dežele nemške države. V sredini palače je bila sejna dvorana, nad njo pa kupola iz etekla, visoka 75 m.

Glavno pročelje poslopja je gledalo na Trg Republike, kjer stoji nad 61 m visoka soha zmage. Tam se tudi začneja Drevoval zmagi s kipi vseh brandenburških in pruskih vladarjev.

V pogledu umetnega stavbarstva je bila palača nemškega parlamenta ponovno predmet kritik, ki pa niso nič zalegle.

V notranjosti parlamenta so bila poprsja cesarja Viljema I., Eberta in Hindenburga. Sejna dvorana je merila v dolžino 29 m ter je bila obložena s hrastovim lesom. Figure na konzolah obeh stranskih hodnikov so nosile značilen napis:

"Domovina je nad stranko!" V obnovljenem parlamentu bodo ta napis lahko prilagodili danšnjim razmeram, pa bo odgovarjal sedanjemu položaju.

Berlinski raziskovalec prof. dr. Roessie je ugotovil z izkušnjami v 20.000 primerih, da gre krivulja rojstev vzporedno s krivuljo vremenskih prilik. Pri naraščanju temperature narašča število rojstev, pri vpadih mrzlega zraka pada to število. Nekaj podobnega so potem ugotovili drugi raziskovalci, zlasti pa dr. Jacobs na ogromnem materialu 1000 dni. — 110.000 rojstev in 80.000 smrtnih primerov. Krivulja smrti sledi točno krivulji temperature, krivulja rojstev pa z zakasnitvijo, ki je v zvezi s potekom temperature, krivulji značnega tlaka. Strokovnjaki sicer svarijo pred tem, da bi navedenim ugotovitvam za sedaj pripisovali preveliko važnost, vendar se utegne zgoditi, da bodo imele kakšne praktičen pomen, n. pr. tega, da se bodo operacije vršile, kolikor se bo dalo, z upoštevanjem vremena.

Berlinski raziskovalec prof. dr. Roessie je ugotovil z izkušnjami v 20.000 primerih, da gre krivulja rojstev vzporedno s krivuljo vremenskih prilik. Pri naraščanju temperature narašča število rojstev, pri vpadih mrzlega zraka pada to število. Nekaj podobnega so potem ugotovili drugi raziskovalci, zlasti pa dr. Jacobs na ogromnem materialu 1000 dni. — 110.000 rojstev in 80.000 smrtnih primerov. Krivulja smrti sledi točno krivulji temperature, krivulja rojstev pa z zakasnitvijo, ki je v zvezi s potekom temperature, krivulji značnega tlaka. Strokovnjaki sicer svarijo pred tem, da bi navedenim ugotovitvam za sedaj pripisovali preveliko važnost, vendar se utegne zgoditi, da bodo imele kakšne praktičen pomen, n. pr. tega, da se bodo operacije vršile, kolikor se bo dalo, z upoštevanjem vremena.

Berlinski raziskovalec prof. dr. Roessie je ugotovil z izkušnjami v 20.000 primerih, da gre krivulja rojstev vzporedno s krivuljo vremenskih prilik. Pri naraščanju temperature narašča število rojstev, pri vpadih mrzlega zraka pada to število. Nekaj podobnega so potem ugotovili drugi raziskovalci, zlasti pa dr. Jacobs na ogromnem materialu 1000 dni. — 110.000 rojstev in 80.000 smrtnih primerov. Krivulja smrti sledi točno krivulji temperature, krivulja rojstev pa z zakasnitvijo, ki je v zvezi s potekom temperature, krivulji značnega tlaka. Strokovnjaki sicer svarijo pred tem, da bi navedenim ugotovitvam za sedaj pripisovali preveliko važnost, vendar se utegne zgoditi, da bodo imele kakšne praktičen pomen, n. pr. tega, da se bodo operacije vršile, kolikor se bo dalo, z upoštevanjem vremena.

Berlinski raziskovalec prof. dr. Roessie je ugotovil z izkušnjami v 20.000 primerih, da gre krivulja rojstev vzporedno s krivuljo vremenskih prilik. Pri naraščanju temperature narašča število rojstev, pri vpadih mrzlega zraka pada to število. Nekaj podobnega so potem ugotovili drugi raziskovalci, zlasti pa dr. Jacobs na ogromnem materialu 1000 dni. — 110.000 rojstev in 80.000 smrtnih primerov. Krivulja smrti sledi točno krivulji temperature, krivulja rojstev pa z zakasnitvijo, ki je v zvezi s potekom temperature, krivulji značnega tlaka. Strokovnjaki sicer svarijo pred tem, da bi navedenim ugotovitvam za sedaj pripisovali preveliko važnost, vendar se utegne zgoditi, da bodo imele kakšne praktičen pomen, n. pr. tega, da se bodo operacije vršile, kolikor se bo dalo, z upoštevanjem vremena.

Berlinski raziskovalec prof. dr. Roessie je ugotovil z izkušnjami v 20.000 primerih, da gre krivulja rojstev vzporedno s krivuljo vremenskih prilik. Pri naraščanju temperature narašča število rojstev, pri vpadih mrzlega zraka pada to število. Nekaj podobnega so potem ugotovili drugi raziskovalci, zlasti pa dr. Jacobs na ogromnem materialu 1000 dni. — 110.000 rojstev in 80.000 smrtnih primerov. Krivulja smrti sledi točno krivulji temperature, krivulja rojstev pa z zakasnitvijo, ki je v zvezi s potekom temperature, krivulji značnega tlaka. Strokovnjaki sicer svarijo pred tem, da bi navedenim ugotovitvam za sedaj pripisovali preveliko važnost, vendar se utegne zgoditi, da bodo imele kakšne praktičen pomen, n. pr. tega, da se bodo operacije vršile, kolikor se bo dalo, z upoštevanjem vremena.

Berlinski raziskovalec prof. dr. Roessie je ugotovil z izkušnjami v 20.000 primerih, da gre krivulja rojstev vzporedno s krivuljo vremenskih prilik. Pri naraščanju temperature narašča število rojstev, pri vpadih mrzlega zraka pada to število. Nekaj podobnega so potem ugotovili drugi raziskovalci, zlasti pa dr. Jacobs na ogromnem materialu 1000 dni. — 110.000 rojstev in 80.000 smrtnih primerov. Krivulja smrti sledi točno krivulji temperature, krivulja rojstev pa z zakasnitvijo, ki je v zvezi s potekom temperature, krivulji značnega tlaka. Strokovnjaki sicer svarijo pred tem, da bi navedenim ugotovitvam za sedaj pripisovali preveliko važnost, vendar se utegne zgoditi, da bodo imele kakšne praktičen pomen, n. pr. tega, da se bodo operacije vršile, kolikor se bo dalo, z upoštevanjem vremena.

Berlinski raziskovalec prof. dr. Roessie je ugotovil z izkušnjami v 20.000 primerih, da gre krivulja rojstev vzporedno s krivuljo vremenskih prilik. Pri naraščanju temperature narašča število rojstev, pri vpadih mrzlega zraka pada to število. Nekaj podobnega so potem ugotovili drugi raziskovalci, zlasti pa dr. Jacobs na ogromnem materialu 1000 dni. — 110.000 rojstev in 80.000 smrtnih primerov. Krivulja smrti sledi točno krivulji temperature, krivulja rojstev pa z zakasnitvijo, ki je v zvezi s potekom temperature, krivulji značnega tlaka. Strokovnjaki sicer svarijo pred tem, da bi navedenim ugotovitvam za sedaj pripisovali preveliko važnost, vendar se utegne zgoditi, da bodo imele kakšne praktičen pomen, n. pr. tega, da se bodo operacije vršile, kolikor se bo dalo, z upoštevanjem vremena.

Berlinski raziskovalec prof. dr. Roessie je ugotovil z izkušnjami v 20.000 primerih, da gre krivulja rojstev vzporedno s krivuljo vremenskih prilik. Pri naraščanju temperature narašča število rojstev, pri vpadih mrzlega zraka pada to število. Nekaj podobnega so potem ugotovili drugi raziskovalci, zlasti pa dr. Jacobs na ogromnem materialu 1000 dni. — 110.000 rojstev in 80.000 smrtnih primerov. Krivulja smrti sledi točno krivulji temperature, krivulja rojstev pa z zakasnitvijo, ki je v zvezi s potekom temperature, krivulji značnega tlaka. Strokovnjaki sicer svarijo pred tem, da bi navedenim ugotovitvam za sedaj pripisovali preveliko važnost, vendar se utegne zgoditi, da bodo imele kakšne praktičen pomen, n. pr. tega, da se bodo operacije vršile, kolikor se bo dalo, z upoštevanjem vremena.

Berlinski raziskovalec prof. dr. Roessie je ugotovil z izkušnjami v 20.000 primerih, da gre krivulja rojstev vzporedno s krivuljo vremenskih prilik. Pri naraščanju temperature narašča število rojstev, pri vpadih mrzlega zraka pada to število. Nekaj podobnega so potem ugotovili drugi raziskovalci, zlasti pa dr. Jacobs na ogromnem materialu 1000 dni. — 110.000 rojstev in 80.000 smrtnih primerov. Krivulja smrti sledi točno krivulji temperature, krivulja rojstev pa z zakasnitvijo, ki je v zvezi s potekom temperature, krivulji značnega tlaka. Strokovnjaki sicer svarijo pred tem, da bi navedenim ugotovitvam za sedaj pripisovali preveliko važnost, vendar se utegne zgoditi, da bodo imele kakšne praktičen pomen, n. pr. tega, da se bodo operacije vršile, kolikor se bo dalo, z upoštevanjem vremena.

Berlinski raziskovalec prof. dr. Roessie je ugotovil z izkušnjami v 20.000 primerih, da gre krivulja rojstev vzporedno s krivuljo vremenskih prilik. Pri naraščanju temperature narašča število rojstev, pri vpadih mrzlega zraka pada to število. Nekaj podobnega so potem ugotovili drugi raziskovalci, zlasti pa dr. Jacobs na ogromnem materialu 1000 dni. — 110.000 rojstev in 80.000 smrtnih primerov. Krivulja smrti sledi točno krivulji temperature, krivulja rojstev pa z zakasnitvijo, ki je v zvezi s potekom temperature, krivulji značnega tlaka. Strokovnjaki sicer svarijo pred tem, da bi navedenim ugotovitvam za sedaj pripisovali preveliko važnost, vendar se utegne zgoditi, da bodo imele kakšne praktičen pomen, n. pr. tega, da se bodo operacije vršile, kolikor se bo dalo, z upoštevanjem vremena.

Berlinski raziskovalec prof. dr. Roessie je ugotovil z izkušnjami v 20.000 primerih, da gre krivulja rojstev vzporedno s krivuljo vremenskih prilik. Pri naraščanju temperature narašča število rojstev, pri vpadih mrzlega zraka pada to število. Nekaj podobnega so potem ugotovili drugi raziskovalci, zlasti pa dr. Jacobs na ogromnem materialu 1000 dni. — 110.000 rojstev in 80.000 smrtnih primerov. Krivulja smrti sledi točno krivulji temperature, krivulja rojstev pa z zakasnitvijo, ki je v zvezi s potekom temperature, krivulji značnega tlaka. Strokovnjaki sicer svarijo pred tem, da bi navedenim ugotovitvam za sedaj pripisovali preveliko važnost, vendar se utegne zgoditi, da bodo imele kakšne praktičen pomen, n. pr. tega, da se bodo operacije vršile, kolikor se bo dalo, z upoštevanjem vremena.

Berlinski raziskovalec prof. dr. Roessie je ugotovil z izkušnjami v 20.000 primerih, da gre krivulja rojstev vzporedno s krivuljo vremenskih prilik. Pri naraščanju temperature narašča število rojstev, pri vpadih mrzlega zraka pada to število. Nekaj podobnega so potem ugotovili drugi raziskovalci, zlasti pa dr. Jacobs na ogromnem materialu 1000 dni. — 110.000 rojstev in 80.000 smrtnih primerov. Krivulja smrti sledi točno krivulji temperature, krivulja rojstev pa z zakasnitvijo, ki je v zvezi s potekom temperature, krivulji značnega tlaka. Strokovnjaki sicer svarijo pred tem, da bi navedenim ugotovitvam za sedaj pripisovali preveliko važnost, vendar se utegne zgoditi, da bodo imele kakšne praktičen pomen, n. pr. tega, da se bodo operacije vršile, kolikor se bo dalo, z upoštevanjem vremena.

Berlinski raziskovalec prof. dr. Roessie je ugotovil z izkušnjami v 20.000 primerih, da gre krivulja rojstev vzporedno s krivuljo vremenskih prilik. Pri naraščanju temperature narašča število rojstev, pri vpadih mrzlega zraka pada to število. Nekaj podobnega so potem ugotovili drugi raziskovalci, zlasti pa dr. Jacobs na ogromnem materialu 1000 dni. — 110.000 rojstev in 80.000 smrtnih primerov. Krivulja smrti sledi točno krivulji temperature, krivulja rojstev pa z zakasnitvijo, ki je v zvezi s potekom temperature, krivulji značnega tlaka. Strokovnjaki sicer svarijo pred tem, da bi navedenim ugotovitvam za sedaj pripisovali preveliko važnost, vendar se utegne zgoditi, da bodo imele kakšne praktičen pomen, n. pr. tega, da se bodo operacije vršile, kolikor se bo dalo, z upoštevanjem vremena.

Berlinski raziskovalec prof. dr. Roessie je ugotovil z izkušnjami v 20.000 primerih, da gre krivulja rojstev vzporedno s krivuljo vremenskih prilik. Pri naraščanju temperature narašča število rojstev, pri vpadih mrzlega zraka pada to število. Nekaj podobnega so potem ugotovili drugi raziskovalci, zlasti pa dr. Jacobs na ogromnem materialu 1000 dni. — 110.000 rojstev in 80.000 smrtnih primerov. Krivulja smrti sledi točno krivulji temperature, krivulja rojstev pa z zakasnitvijo, ki je v zvezi s potekom temperature, krivulji značnega tlaka. Strokovnjaki sicer svarijo pred tem, da bi navedenim ugotovitvam za sedaj pripisovali preveliko važnost, vendar se utegne zgoditi, da bodo imele kakšne praktičen pomen, n. pr. tega, da se bodo operacije vršile, kolikor se bo dalo, z upoštevanjem vremena.

Berlinski raziskovalec prof. dr. Roessie je ugotovil z izkušnjami v 20.000 primerih, da gre krivulja rojstev vzporedno s krivuljo vremenskih prilik. Pri naraščanju temperature narašča število rojstev, pri vpadih mrzlega zraka pada to število. Nekaj podobnega so potem ugotovili drugi raziskovalci, zlasti pa dr. Jacobs na ogromnem materialu 1000 dni. — 110.000 rojstev in 80.000 smrtnih primerov. Krivulja smrti sledi točno krivulji temperature, krivulja rojstev pa z zakasnitvijo, ki je v zvezi s potekom temperature, krivulji značnega tlaka. Strokovnjaki sicer svarijo pred tem, da bi navedenim ugotovitvam za sedaj pripisovali preveliko važnost, vendar se utegne zgoditi, da bodo imele kakšne praktičen pomen, n. pr. tega, da se bodo operacije vršile, kolikor se bo dalo, z upoštevanjem vremena.

Berlinski raziskovalec prof. dr. Roessie je ugotovil z izkušnjami v 20.000 primerih, da gre krivulja rojstev vzporedno s krivuljo vremenskih prilik. Pri naraščanju temperature narašča število rojstev, pri vpadih mrzlega zraka pada to število. Nekaj podobnega so potem ugotovili drugi raziskovalci, zlasti pa dr. Jacobs na ogromnem materialu 1000 dni. — 110.000 rojstev in 80.000 smrtnih primerov. Krivulja smrti sledi točno krivulji temperature, krivulja rojstev pa z zakasnitvijo, ki je v zvezi s potekom temperature, krivulji značnega tlaka. Strokovnjaki sicer svarijo pred tem, da bi navedenim ugotovitvam za sedaj pripisovali preveliko važnost, vendar se utegne zgoditi, da bodo imele kakšne praktičen pomen, n. pr. tega, da se bodo operacije vršile, kolikor se bo dalo, z upoštevanjem vremena.

Berlinski raziskovalec prof. dr. Roessie je ugotovil z izkušnjami v 20.000 primerih, da gre krivulja rojstev vzporedno s krivuljo vremenskih prilik. Pri naraščanju temperature narašča število rojstev, pri vpadih mrzlega zraka pada to število. Nekaj podobnega so potem ugotovili drugi raziskovalci, zlasti pa dr. Jacobs na ogromnem materialu 1000 dni. — 110.000 rojstev in 80.000 smrtnih primerov. Krivulja smrti sledi točno krivulji temperature, krivulja rojstev pa z zakasnitvijo, ki je v zvezi s potekom temperature, krivulji značnega tlaka. Strokovnjaki sicer svarijo pred tem, da bi navedenim ugotovitvam za sedaj pripisovali preveliko važnost, vendar se utegne zgoditi, da bodo imele kakšne praktičen pomen, n. pr. tega, da se bodo operacije vršile, kolikor se bo dalo, z upoštevanjem vremena.

Berlinski raziskovalec prof. dr. Roessie je ugotovil z izkušnjami v 20.000 primerih, da gre krivulja rojstev vzporedno s krivuljo vremenskih prilik. Pri naraščanju temperature narašča število rojstev, pri vpadih mrzlega zraka pada to število. Nekaj podobnega so potem ugotovili drugi raziskovalci, zlasti pa dr. Jacobs na ogromnem materialu 1000 dni. — 110.000 rojstev in 80.000 smrtnih primerov. Krivulja smrti sledi točno krivulji temperature, krivulja rojstev pa z zakasnitvijo, ki je v zvezi s potekom temperature, krivulji značnega tlaka. Strokovnjaki sicer svarijo pred tem, da bi navedenim ugotovitvam za sedaj pripisovali preveliko važnost, vendar se utegne zgoditi, da bodo imele kakšne praktičen pomen, n. pr. tega, da se bodo operacije vršile, kolikor se bo dalo, z upoštevanjem vremena.

Berlinski raziskovalec prof. dr. Roessie je ugotovil z izkušnjami v 20.000 primerih, da gre krivulja rojstev vzporedno s krivuljo vremenskih prilik. Pri naraščanju temperature narašča število rojstev, pri vpadih mrzlega zraka pada to število. Nekaj podobnega so potem ugotovili drugi raziskovalci, zlasti pa dr. Jacobs na ogromnem materialu 1000 dni. — 110.000 rojstev in 80.000 smrtnih primerov. Krivulja smrti sledi točno krivulji temperature, krivulja rojstev pa z zakasnitvijo, ki je v zvezi s potekom temperature, krivulji značnega tlaka. Strokovnjaki sicer svarijo pred tem, da bi navedenim ugotovitvam za sedaj pripisovali preveliko važnost, vendar se utegne zgoditi, da bodo imele kakšne praktičen pomen, n. pr. tega, da se bodo operacije vršile, kolikor se bo dalo, z upoštevanjem vremena.

POLOŽAJ INTEGENCE V RUSIJ

Čečkoslovaški inženjer, ki deluje že več let v sovjetski Rusiji, piše iz Moskve o položaju inteligence pod sovjetskimi režimom. V ospredju zanimanja vsega onikane sveta, pravi, stoji zdaj Rusija zaradi enega svojih agitacijskih gesel, da namreč tam ni brezposelnosti. — Marsikdo, ki zaman išče službe in dela v stari Evropi in novi Ameriki, se je že vprašal, kaj ko bi se izselil v Rusijo. Kar se tiče inteligence, je položaj takle:

Še nekaj let po revoluciji so gledali v sovjetski Rusiji na inteligenco kot na balast, kot na nepotrebno razkošje kapitalističnega sveta. Pozneje se je to naziranje izpremenilo še na slabše. Inteligenca so pasvalno dolžni protirevolucije in pritiskali ob steno z niževanjem plač, pa tudi živil je dobivala le toliko, kolikor jih je pač ostalo delavskim slojem. Zapostavljanje inteligence je doseglo višek tudi v odredbi, da smejo dobivati inteligenti samo polovico ročnih delavcev odmerjene hrane po nizkih cenah. Iz tistih časov mi je znana z nekdanja. Pred državnim prodajalno stoji dolgo vrsta ljudi. Sprajda stoji delavec in mimo pride uradnik, ki bi rad vedel, kaj se tu prodaja. Vpraša delavca, ki se pa razjezi in ga hoče odpraviti z nedostojnim izrazom, češ, tu se prodaja "en d...". Uradnik je bil pa tako za toplejen v svoje misli, da ni dobro slišal odgovora, pa je pripomnil: "E, vam je še dobro, vsaj tega dobite dvakrat toliko, kakor mi."

Položaj inteligence v Rusiji se je po bistveno izpremenil, ko se je pokazala velika potreba na tehničnih. Naenkrat je postal inženjer v Rusiji nekakšno nadnaravno bitje. Vse inženjerje so glede hrane uvrstili med privilegirano stanovno delavce in vojake. Tujim strokovnjakom, ki jim pravi Rusi "speci", je bilo v pogodbah zajamčeno, koliko živil bodo dobivali po nizki ceni. Mesečna plača ruskega inženjerja je znašala leta 1931-32 do 1000 rubljev in ker je dobival poleg hrane zelo poceni, je imel udobno življenje, če ne računamo zelo slabega stanovanja. Za stanovanje, obleko in hrano je potreboval z rodbino vred okrog 500 rubljev mesečno, tako da mu je zadoščalo za življenje polovica plače. Da je bil položaj inženjerja nekaj izjemnega, nam poča tudi razlika med njegovo in delavčovo plačo. Delavec je zaslužil povprečno 240 rubljev mesečno.

Se ugodnejši je bil položaj inženjskih inženjerjev, ki so imeli posebne pogodbe. Pri teh niti plača 5000 rubljev ni bila meja, saj sem sam poznal ameriške inženjerje, ki so imeli še boljše plače. Najbolje se bili plačani konstrukterji, strojni inženjerji, pa tudi gradbeni inženjerji in kemiki so živeli privilegirano. Edino s stanovanjem u bil nihče zadovoljen, kolikor je šlo za Moskvo. Položaj inženjerjev je bil tem ugodnejši, ker so dobivali del plače v tuji valuti, večinoma v dolarjih, ki so jih lahko pošiljali, kamor so hoteli. V tuji valuti so dobivali navadno dve petini plače. Mnogi so imeli v pogodbah določeno, da dobe posebne sobe. Imeli so svoje klube, izhajale so samo njim namenjene revije in listi v treh jezikih, nemščini, angleščini in francosčini. V Magnitogorsku in Kuznetsovski so stanovali v lepih vilah brezplačno. Sovjetski režim je skrbel tu že vnaprej tudi za učinkovito propagando, ko se ti ljudje vrnejo domov.

Sele zadnje čase prihajajo do viljave tudi drugi poklicni inteligenci. Od učiteljev in profesorjev bodo zahtevali višjo kvalifikacijo, potem se bo pa zboljše tudi njihov položaj. Žal pa ti poklici ne bodo več deležni nobenih sadov one kon-

junktura, ki je bila osrečila tehnike. Vse, kar sem tu opisal, je namreč bilo. Morda se še kdaj vrnejo take razmere, toda enkrat je položaj inteligence v Rusiji vse prej kot zadovoljiv. V splošnem se inteligentu, zlasti inozemskemu, ni težko tu uveljaviti, zlasti če se ne vmešava v politiko. Toda Rusiji preti na splošno ne samo pomanjkanje, temveč celo lakota. V kolikor se obnavljajo pogodbe, se znižujejo plače in tudi o tuji valuti ni več govora. Mnogo delavcev in inženjerjev so že odpustili, ker je tempo industrializacije znatno popustil. Zato zdaj ni priporočljivo, da bi hodil inteligenca iz drugih držav v Rusijo, ker nima nobenih izglelov, da bi dobila delo.

KREUGERJEVE LJUBICE

V švedski družbi je završalo. — Zakonski možje so postali naenkrat ljubosumni in skrbno pregledujejo pakete svojih žena, ker so se jim naenkrat zazleli sumljivi, namreč kar se tiče ž

JUDITINA PRISEGA

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. H.

25

(Nadaljevanje.)

Ko grofica Mildred nekoliko pomiri, gre iz njene sobe. Mildred je bila tako objokana in izmučena, da ni prišla k večerji.

In tako je bila grofica pozneje sama s svojima otrokoma pri večerji in bilo ji je prav, kajti mogla jima je povedati, da je prekinila vsako zvezo s Heinovimi.

Toda najprej so poverljivi, nato pa očitajoče pravi Hansu:

— Hans, Mildred si zelo užila in se je zaradi tega zelo jokala. Hans skomigne z rameni.

— Mama, ne morem ji pomagati in meni bi bilo sree zelo olajšano, ako bi se meni odpovedala in odšla z Erlaua.

— Mati ga ježno pogleda in pravi:

— In kaj bo potem z nami?

Hans globoko vzdihne.

— Naj te nikar ne skrbi, mama. Zdaj hočem s teboj nekaj govoriti, kar mi je sin komercialnega svetnika Wernerja pod pečatom molčečnosti zaupno povedal. Še eno leto bomo mogli nemoteni stanovati na Erlau. Komercialni svetnik ima kupca za Erlau, toda do svojih pravic bo prišel šele čez eno leto. Potem seveda moreta ti in Felice pospraviti Erlau. Dovoljeno pa vama je, da od pohištva izbereta to, kar je potrebno za novo stanovanje. To je samo srečen slučaj, ki mi odvzame mnogo skrbi. Zdaj bom poiskal kako primerno stanovanje za vaju in sicer tako, da bom blizu vaju. Zdaj pa pride še najlepše, mama: najbrže bom dobil naročilo, da popravim grad Erlau in ne moreš si misliti, kako me bo to veselilo.

— Toda, Hans, saj boš grad vendar preuredil in popravil za drugega, kako moreš biti tega vesel?

— Ker bo grad Erlau s tem obvarovan razpada, ker ga morem tako ohraniti, kakoršen je vedno bil. Tako hudo mi je bilo dosedaj, ker razpada nisem mogel ustaviti. Zdaj pa mi bo ta želja izpolnjena. Saj si moreš misliti, da bom šel z neko posebno ljubeznijo na to čelo in poleg tega — tudi v denarnih zadevah bo za mene zelo ugodno. Nato si morem upati postati samostojen. Imam pa še nekaj drugih naročil, pri katerih bom mnogo zaslužil. Schwarzenberg se je pričel razvijati; minog ljudi se namearva tukaj naseliti in si hočejo postaviti vile. Zato mislim, da je najboljšje, da ostanemo v Schwarzenbergu. Tukaj moremo tudi najti lepo stanovanje, kjer moreta imeti tudi nekaj zelenega okoli hiše. Iz tega razvidi, mama, da z nami ni tako slabo.

Toda grofici se vse to ni zdelo prav nič vabljivo. Na to vsi resnici ni mogla misliti, da bi zapustila grad Erlau in morala stanovati v kakem majhnem stanovanju. Bridko vzdihuje, da bi se je usmili kamen.

— Vsega tega ne bi bilo treba, ko bi se hotel odločiti, da bi poročil Mildred. Plačala bi ves dolg in ti bi bil gospodar na očetovem domovanju. Grad bi potem mogel popraviti za sebe in sicer tako, kot se tebi poljubi. Mildred bi ti pri tem ne delala težkoč, kajti ne ljubi samo tebe, temveč ljubi tudi Erlau in nam potem gradu ne bo treba zapustiti. Vse to bi bilo dobro, samo ko bi se ti hotel za to odločiti.

Hans nevoljno nagubani čelo.

— Zopet smo na stari točki, mama in ni potrebno, da bi se vedno vrteli v krogu. Nikakor se ne morem odločiti, da bi poročil Mildred Field, kajti to bi bilo za mene kot samomor. Zadovoljiti se boš morala s tem, da ne boš svojega sina videla nesrečnega. In ako bo šlo vse tako lepo naprej, ti bom mogel dati lepo življenje. Vedno bom pridno delal in gledal v bodočnost. In s tem se moraš sprijazniti.

Felice je z velikim zanimanjem poslušala njegove besede in se daj z žarečimi očmi vpraša brata:

— Kdaj ti je Lutz Werner vse to povedal Hans?

— Danes dopoldne, Felice. Srečal sem ga v Schwarzenbergu, kjer si je njegova mati v hotelu Bruning za štirinajst dni najela stanovanje. Včeraj je bil v Berlinu in njegov oče mu je naročil, da mi vse ta zaupno pove. Komercialni svetnik bo v dveh tednih zopet prišel v Schwarzenberg; prišel bo jo svojo ženo in tedaj bo o vsem tem z menoj natančno govoril. Po vsej pravici pa smem upati, da je Lutz pri svojem očetu dal kako dobro besedo za nas.

Felice nekoliko zarli. Mislija je, da da je prav lahko mogoče, da je Lutz Werner zaradi nje pri očetu govoril za nje in v srečo mu je bila hvaležna in to mlado sree je zelo utripala pri misli nanj. Toda se vedno se je branila občutkov, ki so se porajali v njenem sreću.

In da bi dobila kako boljše pojasnilo o celi zadevi, pravi:

— Pri tej priložnosti ti pa tui povem, da ti v bodočnosti ni treba ba za mene skrbeti, ker si bom za svoje življenje sama zaslužila.

Grofica jo debelo pogleda, kot bi Felice govorila za njo nekaj nerazumljivega.

— Ali si ponorela, Felice? Da boš sama zaslužila za svoje življenje? Kako boš mogla to napraviti primerno svojemu stanu?

— Pripravljam se za poklic trgovske tajnice.

— Samo na kaj takega na misli. Kako se boš mogla kdaj omožiti primerno svojemu stanu, ako boš delala v kakem uradu?

Felice se mora smejati.

— O, mama še bedno se ne moreš zživeti v nove čase. Kaj pomeni sedaj stanu primerna močitev? Ako s tem misliš, da bi se, kakor zahtevaš od Hansa, prodala za denar, tedaj boš pri meni zadela na isti odpor, kot pri njej. Ako bi se kdaj poročila, kar je pri mojih slabih gmotnih razmerah zelo težavna stvar, tedaj se bom poročila z možem, ki ga imam od sreča rada, pa če je tudi navadni čevljar.

Jezno drži grofica roke na ušesih.

— Meni pa v resnici ni na mojih otrocih nič prihranjenega, — pravi polna jeze.

Felice in Hans se smejeta. In Hans pravi prijazno:

— Stanu primerno pomeni za nas: enaka izobrazba, mama, in pri tem moreš biti popolnoma mirna, da se tvoji otroci ne bodo nikdar poročili pod svojo vrednostjo. Sedaj slučajno nimamo nikakega velikega upanja, vendar pa si hočem ohraniti svojo svobodo. Kar pa se tiče Felice, bodi tudi potolažena. Izobrazila se bo v trgovski stroki in je s tem že prišla. Ne uči se glasbe v Schwarzenbergu, temveč obiskuje tečaj za knjigovodstvo in druge stvari, ki so potrebne pri trgovini. In ima že tudi svojo službo — in sicer bo pri meni tajnica, kakor hitro postanem samostojen.

Vsa rdeča v obraz naglo stopi k sinu.

— Torej cela zarota za mojim hrbtom!

— Hotela sva te polagoma na to pripraviti, toda enkrat se mora povedati, da natančno poznaš razmere. Mildred kar povej, naj odputuje. Naj si poišče drugega moža, s katerim bo srečnejša, kot pa bi bila z menoj.

To je bila grenka ura za ponosno grofico. In izprevidela je, da oba njena otroka resno misli. Njene sanje, da bi z Mildredinim denarjem rešila Erlau in bi zopet živila v sijaju kot gospodinja na gradu, so se naenkrat razpuhtele. Hudo je bilo to za to ženo. In sedaj je tudi izprevidela, da se je po nepotrebnem pokazala pri go-spej Heinovi v taki luči. In prav nič ji ni bilo prijetno, da je prekinila vse zveze z njo in njeno nekakšno. In to je tudi obema povedala.

(Dolje prihodnjic.)

ČUDNI PRIMERI SREČE V NESREČI

Nekateri ljudje imajo v življenju nevrjetno smolo, drugi pa srečo. Take ljudi spoznamo najprej, če se zanimamo za razne katastrofe. Če ima človek smolo, se mu lahko pripeti nesreča na kraju, kjer je ni niti najmanj pričakoval, če ima pa srečo, se mu tu di pri največjih katastrofah nič ne zgodi. Ameriški listi poročajo o mnogih takih primerih iz lanskega leta. Med njimi so nekateri res pravi čudeži.

Tako se je udeležila znana jahačica Iris Bennetova v Windmill Hillu konjskih dirk. Pri skoku čez zapreko je padel njen konj na vrat in vrzel jahačico tako nesrečno iz sedla, da je zletela konju čez glavo in priletela tako močno na tla, da so vsi mislili, da se je ubila. Tem večje je bilo presenečenje ljudi, ko je Bennetova takoj zopet skočila na konja in od-dirjala naprej, kakor da se ni nič zgodilo. V Otter Lake v Michiganu so imeli lani v aprilu pogreb in ko so bili zbrani pogrebci v cerkvi, so se naenkrat udrla tla in vsi si padli v klet pod cerkvi. Samo oltar s krsto sta ostala v cerkvi. Nastala je splošna zmeda, vendar pa nihče ni bil poškodovan.

O otrokih pravijo, da jih varujejo angeli varuhi. In res imajo otroci pri nesrečah večjo srečo kakor odrasli. Varuje jih pač narava, kajti če bi jih ne varovala, bi se večina ubila v mladih letih. Ko je v Vermontu eksplodiralo skladišče smodnika, so bila porušena vsa poslopja v okolici. V neki hiši se je udrli del stroja, istočasno so pa prileteli skozi okna kosi železa. V hiši je ležal v zibelki otroček, ki se mu pa ni nič zgodilo. V New Yorku je padel neki deček iz II. nadstropja 6 m globoko na dva skupaj ležeca in speč psa. Tako se mu ni nič zgodilo, kajti priletel je na mehko.

Dveletni J. Edward Pitts se je peljal s svojimi starši z vlakom. Naenkrat je otroček izginil in prestrašeni starši so pravilno domnevali, da je padel skozi okno. Na njihove obupne klice so vlak ustavili in strojevodja je odpeljal tri kilometre nazaj. Otročka so res našli na železniški progi, sedel je med trčnicami in se mirno igral. Pogosto so tudi avtomobil-ske nesreče, pri katerih ostanejo potniki nepoškodovani. Najčudovitejša avtomobilska nesreča je bila v New Yorku, kjer se je oseba v avtomobil zaletel v gasilski voz. Avtomobil se je prevrnil in potnike je vrglo na tlak. Vsi so pa sami vstali in nadaljevali pot peš.

Pač so pa redki primeri, da bi trčila v zraku skupaj dva aeroplana in da bi nesreča ne imela hujših posledic. Pa tudi to se zgodi. Lani v marcu sta letela dva vojaška aeroplana z veliko brzino nad Los Angelesom, pa sta trčila tako srečno skupaj, da sta se le neznatno poškodovala, a piloti so ostali nepoškodovani. V Richmondu v Californiji je spustil neki deček znajca. Žica se mu je pa zapletla v žice električnega voda, nastal je kratek stik, žica se je stopila in konec žice je padel na tla. Silna električna iskra je švignila skozi klobuk mimoidočega, raztopila je kos asfalta na hodniku in posledica je bila, da je eksplodiral plinski vod. Nihče pa ni bil ranjen, niti deček sam, ki je odnesel samo neznatno prasko. Če ima človek srečo, zadostuje pač zelo naključje, da si reši življenje.

DOLINA ROŽ

Okrog 200 kilometrov vzhodno od Sofije, v srecu Bolgarije, se razprostira presladko "Polje rož". S severa se boč viški Balkan, z juga Črna gora, po sredi tega polja pa teče reka Tundža. Kazanlik sredi doline, mesto rož....

Prebivalec blizu 18 okrajev so že danes težko zaskrbljeni, kakšna bo to leto rožna letina. In vse pripravljajo, da bi čim bolj prerahlali to širo rožno polje, ki ga ni podebnega na svetu za kraljico rož — vrtnice.

Rožno gospodarstvo, pravijo bolgarski kmetje, datira v vaseh ob obrežjih Tundže že iz 12. stoletja. Od takrat torej že prehranjuje vrtnice stotine bolgarskih vasi. Preteklo leto niso bili gojitelji rož nič kaj zadovoljni s svojimi ljubimkami. Bilo je namreč podnebje presušeno in premalo megleno. Zategadelj je odpadlo preveč cvetov, kar se je seveda občutno poznalo pri žetvi. Bolgari gojijo pred vsem dve vrsti vrtnice: rdečo (rosa damasceana) in belo (rosa alba). Bela vrtnica uspeva v večjih grmčinah kot rdeča, ima pa radi slabšega vonja mnogo manj vrednosti pri pridobivanju olja. Če je poletje vroče in suho, cveto vrtnice prehitro, ni jih mogoče tako hitro potrgati in še manj — kar je prav za glavna stvar — na isti dan dati v destilacijske naprave.

V dobrih letih je treba 2—3000 kg vrtnice, da se iz njih iztisne 1 liter olja. Preteklo poletje pa je bilo treba 4—5000 kg vrtnice, da so dobili 1 liter esence. Delo pri rožah opravlja ženske in otroci in sicer v času od 4—8 jutraj, dokler leži še rosa na evetlicah. Nekeč je bilo še približno 15.000 prekapnice v pogonu, zdaj jih je le še 3—4000. Namesto teh pa je postavljenih okrog 12 tvornice za prirejanje rožnega olja. Razlog, zakaj goje Bolgari največ bele in rdeče vrtnice, so pač enostavni: drugobarvne vrtnice ne dajo namreč rožnega olja, marveč šmarnični, vijolični in rezadni esence.

Poziv!

Izdajanje lista je v zvezi

s velikimi stroški. Mno

go jih je, ki so radi sla-

bih razmer tako priza-

deti, da so nas naprosili,

da jih počakamo, zato

naj pa oni, katerim je

mogoče, poravnajo na-

ročnino točno.

Uprava "G. N."

ZLATI VEK AVTOMATOV

Zlati vek avtomatov ni naš čas navzlic neštevilnim izumom v tem področju, temveč je bil in minil ob koncu 18. in v začetku 19. stoletja. Takrat je živel znameniti francoski mehanik Jacques Vaucanson, ki je izdeloval vse mogoče umetnije, izvršujoče avtomatične živali in ljudi. Dunajčan von Kempelen pa se je proslavil z avtomatičnim "Turkom", ki je igral šah, in sicer tako izbirno, da je potočel v tej igri baje celo velikega Napoleona.

Eden najgenialnejših izdelovalcev avtomatov tistih dni in vseh časov je bil švicarski urar Pierre Jacques Droz, pravi izumitelj svirajočih ur. Njegove ure so igrala na zvonce in na piščali ter so bile še pred pol stoletja velika moda. Izdelal je tudi človeku podoben avtomat, ki je lahko gibal desno reko in prste in pisal preproste stavke. Skušal je rešiti tudi pravi problem večno obratujočega stroja, in sicer v podobi ur, ki so res tekle leta in leta, ne da bi jih bilo treba navijati. Drozove ure te vrste so imele kolesa z različno raztezajočih se kovin in so jih gnale temperaturne razlike — seveda ne večno.

Njegov talent je podedoval njegov sin Henri Droz, ki se je na pariški svetovni razstavi proslavil z avtomatom v podobi lepega dekleta, ki je igrala (sicer eno samo skladbo) na klavir in sledila z očmi svoj igri. Njegov učence in rojak Maillardet je zgradil celo avtomatično klaviristko, ki je igrala celih 18 klopcev na klavir in so se s "prsi" dvigale in nižale, kakor ča diha. Droz mlajši je sestavil nadalje avtomat, ki ni samo pisal, temveč tudi risal. V ostalem je bil tudi izumitelj umetnih udov in si je s tem pridobil neverljive zasluge v ortopedski stroki.

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU

(FRANK SAKSER)

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA PO-TOVANJE

SHIPPING NEWS

22. marca: Europa v Bremen
Manhattan v Havre
New York v Hamburg
24. marca: Paris v Havre
Majestic v Cherbourg
25. marca: Augustus v Genoa
29. marca: Albert Ballin v Hamburg
30. marca: Bremen v Bremen
31. marca: Olympic v Cherbourg

1. aprila: Rex v Genoa
Champlain v Havre
Volendam v Boulogne
5. aprila: Aquitania v Cherbourg
Hamburg v Hamburg
7. aprila: Europa v Bremen
8. aprila: Conte di Savoia v Genoa
12. aprila: Deutschland v Hamburg
14. aprila: Statendam v Boulogne
Saturnia v Trst

15. aprila: Bremen v Bremen
18. aprila: Majestic v Cherbourg
Paris v Havre
19. aprila: Manhattan v Havre
New York v Hamburg
21. aprila: Olympic v Cherbourg
Mauretania v Cherbourg
22. aprila: Champlain v Havre
Roma v Genoa

25. aprila: Leviathan v Cherbourg
Europa v Bremen
26. aprila: Berengaria v Cherbourg
Albert Ballin v Hamburg
Veendam v Boulogne
29. aprila: Ile de France v Havre
Augustus v Genoa

2. maja: Bremen v Bremen
3. maja: Aquitania v Cherbourg
Hamburg v Hamburg
4. maja: Europa v Bremen
5. maja: Conte di Savoia v Genoa
Majestic v Cherbourg
Westernland v Havre
Volendam v Boulogne
6. maja: Lafayette v Havre
Vulcania v Trst

10. maja: Mauretania v Cherbourg
Deutschland v Cherbourg
12. maja: Olympic v Havre
Minnewaska v Havre
Rotterdam v Boulogne
13. maja: Champlain v Havre
Rex v Genoa
Europa v Bremen
16. maja: Leviathan v Cherbourg
17. maja: Berengaria v Cherbourg
New York v Cherbourg
19. maja: Statendam v Boulogne
Paris v Havre

V JUGOSLAVIJO

Preko Havre

Na Hltem Ekspresnem Parniku

PARIS

21. MARCA

18. Aprila — 19. Maja

CHAMPLAIN

1. APRILA — 22. APRILA

ILE DE FRANCE

29. APRILA — 27. MAJA

NIZKE CENE DO VSEH DELOV

JUGOSLAVIJE

Za pojasnila in potne liste vprašajte naše pooblašcene agente

French Line

19 STATE STREET, NEW YORK

Koledar l. 1933

Vsebuje poleg spisov dveh naših pisateljev Trohe in Rupnika tudi pesmi Johna Bukovinskega, opis našega "Severnega romarja" Platinška, par krasnih povesti, poučne članke iz zemljepisja, naravoslovja in zgodovine ter nešteto drugih zanimivosti.

Cena 50c

Vpoštevajoč slabe gospodarske razmere, smo ga tiskali le omejeno število. Vemo, da boste popolnoma zadovoljni z letošnjim koledarjem in zaradi tega ne odlašajte, pač ga naročite še danes.

TEH 160 STRANI ZANIMIVEGA ČTIVA, SLIK, PO-UKA IN NASVETOV JE VREDNIH Z A VSAKEGA 50 CENTOV

Slovenic Publishing Company
216 West 18th Street New York, N. Y.

V JUGOSLAVIJO

Prijetno je potovati na Hamburg - American Line

parnikih v kateremkoli času, kajti opremljeni so z

STABILIZATORJI

(Anti-Roll Tanks)

ki zmanjšajo gibanje parnika na minimum.

Redna tedenska odplutja iz New Yorka v Hamburg

s hitrimi železniškimi zvezami do Jugoslavije.

OD NEW YORKA DO LJUBLJANE IN NAZAJ \$171.50

TRETJI RAZRED

Za podrobnosti vprašajte kateregakoli lokalnega agenta ali

HAPC

HAMBURG-AMERICAN LINE

39 BROADWAY

NEW YORK, N. Y.